

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj Napoca
1.2 Facultatea	Facultatea de Istorie și Filosofie
1.3 Departamentul	Filosofie
1.4 Domeniul de studii	Filosofie
1.5 Ciclu de studii	Licență
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Filosofie / Filosofie

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	ONTOLOGIE						
2.2 Titularul activităților de curs	Lector dr. Codruța Hainic						
2.3 Titularul activităților de seminar	Lector dr. Codruța Hainic						
2.4 Anul de studiu	III	2.5 Semestrul	6	2.6. Tipul de evaluare	C	2.7 Regimul disciplinei	Op

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	36	Din care: 3.5 curs	24	3.6 seminar/laborator	12
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					8
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					8
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					20
Tutoriat					12
Examinări					4
Alte activități:					
3.7 Total ore studiu individual		36 conv.			
3.8 Total ore pe semestru		36 fiz../ 96 conv.			
3.9 Numărul de credite		4			

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	•
4.2 de competențe	•

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	<ul style="list-style-type: none"> Prezența la orele de curs nu este obligatorie. Prezentarea la examen nu este condiționată de un număr minim de prezențe.
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	<ul style="list-style-type: none"> Activitatea de seminar este obligatorie (prezentare de text, intervenții) în proporție de minimum 50%.

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> • C2.2 Examinarea analitică și sintetică a unor texte/teorii filosofice, pe baza terminologiei specifice • C2.3 Problematizarea și operaționalizarea conceptelor cheie pentru soluționarea unor probleme filosofice de complexitate medie
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> • CT1 Abordarea în mod realist și prin argumentare atât teoretică, cât și practică a unor situații - problemă cu grad mediu de dificultate în vederea soluționării lor eficiente

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> • Cursul de ONTOLOGIE are drept scop cercetarea analitică și sistematică a conceptului de ființă, considerat de cei mai mulți dintre gânditori, cel mai important concept al filosofiei, precum și a unora din conceptele corelative acestuia – cum sunt conceptele de devenire, gândire, limbaj etc., la care a fost redus și în care a fost echivalat uneori conceptul însuși de ființă. Cursul de Ontologie constituie o prelungire a cursului de Metafizică, o parte însemnată a sa fiind rezervată prezentării marilor dispute filosofice pe această temă și, în special, modului în care gândirea modernă și postmodernă înțelege să reinterpreteze conceptul de ființă. Cursul se încheie cu schițarea unui posibil model de revalorificare și resemnificare a Ontologiei.
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> • Ce este Ontologia? • Raportul dintre ontologie și teologie • Problema cunoașterii ființei • Ființă și identitate • Ființă și devenire • Devenire și diferență • Diferență ontologică • Ființă și limbaj.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
Curs 1. Ce este ontologia? Trasarea unor repere ontologice în istoria filosofiei.	- curs interactiv cu fundament de prelegere -discuții pe baza unor exemple	
Curs 2-3. Ontologie și metafizică. Înțelegerea sau echivalarea metafizicii cu ontologia.	- curs interactiv cu fundament de prelegere -discuții pe baza unor exemple	

Curs 4. Ontologie și teologie. Cercetarea unor concepții metafizice asupra naturii lui Dumnezeu..	- curs interactiv cu fundament de prelegere -discuții pe baza unor exemple	
Curs 5. Explicarea existenței prin concepte <i>a priori</i> : René Descartes	- curs interactiv cu fundament de prelegere -discuții pe baza unor exemple	
Curs 6: Probleme fenomenologice ale ontologiei: reducția și constituirea intersubiectivității în <i>Meditațiile carteziene</i> (Edmund Husserl)	- curs interactiv cu fundament de prelegere -discuții pe baza unor exemple	
Curs 7 - 8: Discursul ontologic ca discurs asupra condițiilor posibilității ființării – ontologia fundamentală la Martin Heidegger	- curs interactiv cu fundament de prelegere -discuții pe baza unor exemple	
Curs 9: Diferența ontologică – distincția ființă- ființare	- curs interactiv cu fundament de prelegere -discuții pe baza unor exemple	
Curs 10: Analitica existențială a Daseinului. Percepția ființării ca reprezentare, prezență și absență.	- curs interactiv cu fundament de prelegere -discuții pe baza unor exemple	
Curs 11: Critica tradiției metafizice occidentale – destrucția istoriei ontologiei	- curs interactiv cu fundament de prelegere -discuții pe baza unor exemple	
Curs 12: Nominalism și lumi posibile	- curs interactiv cu fundament de prelegere -discuții pe baza unor exemple	
Curs 13: Necesari și posibil (I) - Nominalismul la David Lewis	- curs interactiv cu fundament de prelegere -discuții pe baza unor exemple	
Curs 14: Necesari și posibil (II) – Actualismul la Alvin Plantinga	- curs interactiv cu fundament de prelegere -discuții pe baza unor exemple	

Bibliografie

- 1) Aristotel. *Metafizica*. București: IRI, 1999.
- 2) Aubenque, Pierre. *Problema ființei la Aristotel*. București: Teora, 1998.
- 3) Berkeley, George . *Principiile cunoașterii omenești*. Iași: Agora, 1995.
- 4) Carnap, Rudolf. “Depășirea metafizicii prin analiza logică a limbajului”. În *Vechea și noua logică*, București: Editura Paideia, 2001.
- 5) Dastur, Françoise. *Heidegger. La question du logos*. Paris: Vrin, 2007.
- 6) Descartes, René. *Discurs despre metoda de a ne conduce bine rațiunea și a căuta adevărul în științe*. Editura Academiei Române, 1990.
- 7) Foucault, Michel. *Cuvintele și lucrurile*. București: Rao 2006.

- 8) Gadamer, Hans-Georg. *Adevăr și metodă*. București: Teora, 2001.
- 9) Gilson, Étienne. *Dumnezeu și filosofie*. Editura Galaxia Gutenberg, 2005.
- 10) Greisch, Jean. *Ontologie et temporalité. Esquisse d'une interpretation intégrale de Sein und Zeit*. Paris: P.U.F., 1994.
- 11) Grondin, Jean. *Le tournant hermeneutique de la phénoménologie*. Paris: P.U.F., 2003.
- 12) Habermas, Jürgen. *Discursul filosofic al modernității*. București: Editura All Educational, 2000.
- 13) Hainic, Codruța. "Meaning and Being in Heidegger's Hermeneutical Ontology" în *Journal for Communication and Culture*, vol. 4, no. 1 (autumn 2015), pp. 94 – 103
- 14) Heidegger, Martin. *Introducere în metafizică*. București: Editura Humanitas, 2011.
- 15) Heidegger, Martin. *Despre miza gândirii*. București: Editura Humanitas, 2007.
- 16) Heidegger, Martin. *Ființă și timp*. București: Editura Humanitas, 2006.
- 17) Heidegger, Martin. *Problemele fundamentale ale fenomenologiei*. București: Editura Humanitas, 2006.
- 18) Heidegger, Martin. *Ontologie. Hermeneutica facticității*. București: Editura Humanitas, 2008.
- 19) Heidegger, Martin. "Ce este metafizica?". în *Repere pe drumul gândirii*. București: Editura Politică, 1988.
- 20) Hume, David. *Cercetare asupra intelectului omenesc*. București: Editura Științifică și Enciclopedică, 1987.
- 21) Husserl, Edmund. *Meditații carteziene*. București: Editura Humanitas, 1994.
- 22) Kant, Immanuel. *Critica rațiunii pure*. București: IRI, 1998.
- 23) Kant, Immanuel. *Prolegomene la orice metafizică viitoare care se va putea înfățișa drept știință*. București: Editura Științifică și Enciclopedică, 1987.
- 24) Kripke, Saul. *Numire și necesitate*. București: ALL EDUCATIONAL, 2001.
- 25) Leibniz, Gottfried W. *Disertație metafizică*. București: Humanitas, 1996.
- 26) Leibniz, Gottfried W. *Noi eseuri asupra intelectului uman*. Cluj Napoca: Grinta, 2003.
- 27) Lewis, David. *Philosophical Papers*, 2 vol, Oxford, Oxford University Press, 1986
- 28) Plantinga, Alvin, „Actualism and possible worlds”, *Theoria*, vol 42, pp 139–60, 1976
- 29) Plantinga, Alvin. *Natura necesității*. București: Editura Trei 1998.
- 30) Polt, Richard and Gregory Fried, eds. *A Companion to Heidegger's Introduction to Metaphysics*. New Haven and London: Yale University Press, 2000.
- 31) Rorty, Richard. "Wittgenstein, Heidegger and the Reification of Language". In Guignon, Charles B., *The Cambridge Companion to Heidegger*. New York: Cambridge University Press, 2006.
- 32) Russell, Bertrand. *Misticism și logică*. București: Herald, 2011.
- 33) Wittgenstein, Ludwig. *Tractatus logico-philosophicus*. București: Editura Humanitas, 2001.

8.2 Seminar / laborator

Metode de predare

Observații

1) Heidegger, Martin. *Ontologie. Hermeneutica facticității*. București: Editura Humanitas, 2008 pp. 23

Prezentare și analiză de text, dezbateri

-27 (Semnificația titlului – „ontologie”)		
2) Habermas, J. <i>Discursul filosofic al modernității</i> , București: Editura ALL EDUCATIONAL, 2000, pp. 19-40 (“Conștiința modernă a timpului și nevoia acesteia de autoasignare”)	Prezentare și analiză de text, dezbateri	
3) Aubenque Pierre - <i>Problema ființei la Aristotel</i> , București: Editura Teora, 1998, pp. 50-67 („Filosofie primă sau metafizică?”)	Prezentare și analiză de text, dezbateri	
4) Gilson, Étienne. <i>Dumnezeu și filosofia</i> . Editura Galaxia Gutenberg, 2005., pp. 71-93 (“Dumnezeu și filosofia modernă”); pp. 95-118 („Dumnezeu și gândirea contemporană”)	Prezentare și analiză de text, dezbateri	
5) Kant I., <i>Critica rațiunii pure</i> , București: Editura IRI, 1998, pp. 49-56 (“Despre diferența dintre cunoașterea pură și cea empirică”, „Noi suntem în posesia unor anumite cunoștințe a priori, și însuși simțul comun nu este niciodată lipsit de astfel de cunoștințe”, „Filosofia are nevoie de o știință care să deteremine posibilitatea, principiile și întinderea tuturor cunoștințelor a priori,” „Despre diferența dintre judecățile analitice și judecățile sintetice”)	Prezentare și analiză de text, dezbateri	
6) Husserl, Edmund. <i>Meditații carteziene</i> . București: Editura Humanitas, 1994.	Prezentare și analiză de text, dezbateri	
7) Heidegger, M., “Ce este metafizica?”. în <i>Repere pe drumul gândirii</i> . București: Editura Politică, 1988. pp. 33-51	Prezentare și analiză de text, dezbateri	
8) Heidegger, M., „Postfață la ”Ce este metafizica?”” în <i>Repere pe drumul gândirii</i> . București: Editura Politică, 1988. pp. 281-289	Prezentare și analiză de text, dezbateri	
9) Heidegger, M., “Introducere la ”Ce este metafizica?”” în <i>Repere pe drumul gândirii</i> . București: Editura Politică, 1988. pp. 349-365	Prezentare și analiză de text, dezbateri	
10 -11) Heidegger, M., <i>Ființă și timp</i> . București: Editura Humanitas, 2006 pp. 22-27 („Analitica ontologică a <i>Dasein</i> -ului ca scoatere în evidență a orizontului pentru o interpretare a sensului ființei în genere”)	Prezentare și analiză de text, dezbateri	
12) Heidegger, M., <i>Ființă și timp</i> . București: Editura Humanitas, 2006, pp. 27-36 („Sarcina unei destrucții a istoriei ontologiei”)	Prezentare și analiză de text, dezbateri	
13) Plantinga, Alvin, „Actualism and possible worlds”, <i>Theoria</i> , vol 42, pp 139–60, 1976	Prezentare și analiză de text, dezbateri	
14) Kripke, Saul. <i>Numire și necesitate</i> . București: ALL EDUCATIONAL, 2001, pp. 40-64	Prezentare și analiză de text, dezbateri	

Bibliografie

- 1) Aristotel. *Metafizica*. București: IRI, 1999.
- 2) Aubenque, Pierre. *Problema ființei la Aristotel*. București: Teora, 1998.
- 3) Carnap, Rudolf. “Depășirea metafizicii prin analiza logică a limbajului”. În *Vechea și noua logică*, București: Editura Paideia, 2001.
- 4) Greisch, Jean. *Ontologie et temporalité. Esquisse d'une interpretation intégrale de Sein und Zeit*. Paris: P.U.F., 1994.

- 5) Habermas, Jürgen. *Discursul filosofic al modernității*. București: Editura All Educational, 2000.
- 6) Heidegger, Martin. *Ființă și timp*. București: Editura Humanitas, 2006.
- 7) Heidegger, Martin. *Ontologie. Hermeneutica facticității*. București: Editura Humanitas, 2008.
- 8) Heidegger, Martin. "Ce este metafizica?". în *Repere pe drumul gândirii*. București: Editura Politică, 1988.
- 9) Kant, Immanuel. *Critica rațiunii pure*. București: IRI, 1998.
- 10) Kant, Immanuel. *Prolegomene la orice metafizică viitoare care se va putea înfățișa drept știință*. București: Editura Științifică și Enciclopedică, 1987.
- 11) Plantinga, Alvin, „Actualism and possible worlds”, *Theoria*, vol 42, pp 139–60, 1976
- 12) Kripke, Saul. *Numire și necesitate*. București: ALL EDUCATIONAL, 2001.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Conținutul cursului este compatibil cu conținutul unor cursuri de specialitate predate la facultăți de profil "umanist": teologie, antropologie, istorie, filologie.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	- însușirea cunoștințelor predate la curs - cunoașterea metodei, a conceptelor și teoriilor;	Evaluarea se face atât pe parcursul semestrului, cât și la final.	
	- capacitatea de a dezvolta o argumentație proprie (opinii și convingeri personale) în raport cu temele studiate.	Colcviu la sfârșitul semestrului	66 % din nota finală
10.5 Seminar/laborator	- participare activă - proiecte de cercetare, traduceri, eseuri.	Evaluarea se face atât pe parcursul semestrului, cât și la final.	33 % din nota finală
10.6 Standard minim de performanță			
<ul style="list-style-type: none"> • Colocviu: elaborarea unei lucrări scrise cu temă la alegere, care să facă dovada capacității de a opera în mod adecvat cu cunoștințele acumulate la curs și la seminar. • Seminar: participarea la minim 50% din seminarii; îndeplinirea cerințelor minime obligatorii – prezentare de text, intervenții; parcurgerea bibliografiei minime obligatorii. 			

Data completării

.....

Semnătura titularului de curs

.....

Semnătura titularului de seminar

.....

Data avizării în departament

.....

Semnătura directorului de departament

.....